

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

„Kolorystyka i typy rozwiązań kolorystycznych. Kolor zamknięty w sgraffitach„

W pracy doktorskiej w ramach dzieła prezentuję dorobek artystyczny wykonany od 2019 roku tj. od roku otwarcia przewodu doktorskiego wykonany w technice sgraffita łączonej czasem z techniką krzemianową oraz wykonane w tym czasie sgraffita na podłożach przenośnych.

Sgraffito znajduje się na pograniczu reliefu, rysunku i malarstwa. Pomimo, że rysunek często dominuje w sgrafficie, nie jest ono na ogół zaliczane do rysunku lecz do technik malarstwa ściennego, głównie ze względu na fakt, że jest to łączenie dwóch lub więcej barw na płaszczyźnie. Sgraffito wykonuje się w świeżej, nie wyschniętej, ale stężącej zaprawie. Na początku nakłada się warstwy zapraw piaskowo-wapiennych lub cementowo-wapiennych barwionych w masie, a następnie wyskrobuje rysunek, w jeszcze w mokrej zaprawie, odstawiając kolor warstwy spodniej. W pracy prezentowany jest zegar słoneczny mojego autorstwa wykonany na zabytkowej wieży w Płocku, kolorowe sgraffita łączone z techniką krzemianowa przy ulicy Szczołkarskiej i Goplańskiej, czarnobiałe sgraffito w Centrum Kultury Filmowej im. Andrzeja Wajdy czy utrzymane w skali szarości sgraffito na fasadzie budynku w Komorowie.

Dopełnienie części praktycznej stanowią sgraffita na podłożach przenośnych. „Podłoża przenośne” to nazwa ogólna podobrazii pod sgraffita, mozaiki czy inne malarstwo ścienne, które nadają się do transportu i dają się zawiesić na ścianie tak jak wieszają się obrazy. W 2018 roku Prezentowałem takie sgraffita na wystawie zbiorowej w Okręgu Warszawskim ZPAP "Ściana bez ściany", w 2019 na wystawie w siedzibie Fundacji Spoiwo pt. „Marcin Bogustawski - sgraffito". W 2019 otrzymałem Stypendium Ministra Kultury i Sztuki na badania dotyczące możliwych podłoży przenośnych nadających się do wykonywania sgraffit. Dostosowałam technologię umożliwiającą wykonywanie sgraffit o wymiarach 120 x 250cm, które są trwałe i lekkie. Od tego czasu kontynuuję prace na tego typu podobraziach.

W części opisowej pracy pod tytułem „Kolorystyka i typy rozwiązań kolorystycznych. Kolor zamknięty w sgraffitach„ omawiam i przybliżam zagadnienia związane z kolorem przy wykonywaniu sgraffit. Kolor nakładany na wielowarstwową, wielokolorową zaprawę rządzi się zupełnie innymi prawami, niż kolor, który nakładamy na płótno. Dobór koloru dzieła jest kluczowy i odbywa się na ogół na zasadzie kontrastu, podkreślając zwykle dobrze widoczną warstwę rysunkową. Jeżeli sgraffito nie jest łączone z freskiem czy techniką krzemianową wówczas zwykle operuje się niewielką ilością kolorów, najczęściej jest ono dwubarwne lub trójbarwne. Dobór tej pary czy triady barw ma kluczowe znaczenie. Całą wiedzę w niniejszym opracowaniu przedstawiam jak najbardziej syntetycznie. Przytaczam rozmyślenia i dociekania badaczy, naukowców i filozofów nad kolorem, jego pochodzeniem i możliwościami. Przedstawiam poglądy starożytnych filozofów dotyczące koloru: Arystotelesa, Demokryta, Empedoklesa, Pliniusza, Klaudiusza Ptolemeusz. Opisuje odkrycia i obserwacje Isaaca Newtona, Johanna Wolfganga Goethego, Michela E. Chevreula, czy Josepha Alberts'a.

W dalszej części przedstawiam najbardziej istotną wiedzę, dotyczącą pigmentów używanych w malarstwie ściennym.

W kolejnych rozdziałach pisze o bliskich mi poglądach dotyczących kolorów, harmonizacji barw i gry barwnej w obrazie. W retoryce Seneki, w pierwszym wieku naszej ery, termin colores oznaczał upiększenie i wzmocnienie zasadniczej struktury. Oprócz koloru praca zawiera rozdział dotyczący czerni i bieli.

Ponieważ w sgrafficie światło podkreśla rysunek dotoczyłem też rozważania dotyczące światła i faktury, które to wpływają na kolor.

Marcin Bogustawski